

Krokoms
kommun
KROKOMEN TJIELTE

Årsredovisning 2019

Socialnämnden

Vi gör plats för växtkraft

INNEHÅLL**SIDNUMMER**

Kommentar från förvaltningschefen	3
Måluppfyllelse	5
Ekonomisk uppföljning	12
Verksamhetsberättelse	16

Kommentar från förvaltningschefen

Håll i och håll ut!

I skrivande stund, 25 mars 2020, har Krokoms kommun och resten av Sverige drabbats av en omfattande samhällskris till följd av covid-19. Socialförvaltningen har märkbart påverkats av krisen i drygt två veckor. I nuläget fokuserar vi på att förebygga och förhindra smittspridning bland våra mest sköra medborgare. Vi planerar även för hur vi ska agera om någon medborgare med insatser insjuknar samt hur vi ska lösa bemanningen i våra 24/7-verksamheter, särskilt boende, hemtjänst och stöd och service, för att skapa en uthållighet på lång sikt. Denna samhällskris kommer utifrån den kunskap vi har idag att påverka socialförvaltningen under många månader framöver.

Den största utmaningen som kommer att påverka Socialförvaltningen åtminstone fram till 2045 är den demografiska utvecklingen. Den kunskap tillgänglig statistik ger oss säger att fram till 2030 ökar vår äldre befolkning, över 80 år, med 430 individer det vill säga 60 procent. Fram till 2045 är den totala ökningen 541 individer det vill säga 76 procent. Under de närmaste åren med start senast hösten 2020 behöver vi göra omfattande satsningar på äldres hälsa i syfte att möjliggöra en friskare äldre befolkning som kan bo hemma längre med färre insatser från hemtjänsten och i bästa fall inte behöva flytta till särskilt boende. Idag bor 23 procent av vår äldre befolkning, över 80 år, på särskilt boende om tio skulle den här siffran behöva vara nere på 18 procent för att kunna tillgodose behoven på ett tryggt och säkert sätt.

Vi har under året deltagit i ett antal undersökningar kopplat till upplevd kvalitet inom särskilt boende, hemtjänst samt stöd och service. Det är glädjande att se att våra medborgare är mycket nöjda med kvalitén. Vi har även genomfört en medarbetarenkät som resulterade i ett gott resultat och ett ovanligt högt deltagande, 89,5 procent. En av de saker som framkom i medarbetarenkäten var att över 80 procent upplever att vi har ett gott ledarskap i socialförvalt-

ningen vilket är en förbättring med 6 procent från föregående år.

Vi börjar också se resultat av ett långsiktigt arbete som påbörjades för drygt fyra år sedan och syftade till att förbättra hälsan hos medarbetare i socialförvaltningen. Genom att flytta fokus från rehabiliterande insatser till förebyggande och främjande har vi nu en sjukfrånvaro i socialförvaltningen på 8,1 procent. Vi är inte i mål men däremot ser vi att det arbete vi gör ger ett gott resultat.

Framtiden handlar mycket om ekonomi i balans, personalförsörjning, att bli en ännu attraktivare arbetsgivare och locka den yngre generationen till våra bristyrken, förebyggande insatser för våra olika målgrupper samt digitalisering. Kopplat till det förebyggande arbetet har vi ett gott samarbete både med primärvården, där vi tillsammans driver Familjecentralen i Krokoms samt har ett pågående projekt, Mobimed, som syftar till att både minska antalet sjukresor och göra det möjligt att ta fler prover i hemmet och i samband med detta föra en dialog med läkare på distans. Vi har även inlett ett samarbete med barn- och utbildningsförvaltningen som syftar till att i tidigare skede identifiera elever med särskilda behov och tillsammans ge dessa elever rätt insatser tidigare.

Många utmaningar har vi god kunskap om och flera goda ideer och bra samarbeten som kan leda till bra lösningar. Många utmaningar har vi idag svårt att fullt ut förstå vidden av och förutse hur de kommer att påverka Krokoms kommun och socialförvaltningen. Däribland kan nämnas covid-19, hur Turkiet kommer att agera vid gränserna, utvecklingen av antalet arbetslösa samt den psykiska ohälsan kopplat till den samhällskris vi nu står i början av. Jag säger som jag brukar säga till min ledningsgrupp; håll i och håll ut!

Anna Berkestedt Jonsson,
förvaltningschef

Kafferep med dans på Hällebo
Foto: Anneli Åsén

Socialnämnden

Måluppfyllelse

- Betyder att målet inte är uppfyllt
- Betyder att målet är delvis uppfyllt
- Betyder att målet är helt uppfyllt
- Betyder att utvärdering inte har genomförts

Förändringsmål	
Antal invånare ska följa plan mot befolkningsmålet 16000 invånare 2030	
Utbud, antal och bredd av bostäder ska öka	
Dialogen mellan kommunen och näringslivet ska öka	
De genomsnittliga meritpoängen hos skolans elever ska öka	
Miljö- och klimatavtrycket ska minska	
Utveckling av infrastruktur ska ge förutsättningar för en god hälsa och ett attraktivt liv	
Kostnadsmedvetenheten och förändringsbenägenheten inom organisationen ska öka	
Äldre och unga ska ges bättre förutsättningar för en god hälsa och ett aktivt liv	
Effektiviseringar för att lösa framtida utmaningar, via tex digitalisering och e-tjänster, ska genomföras	
Ledarskapet ska präglas av god kommunikation, medborgarfokus och utvecklingsvilja samt stödja kontinuerlig styrning och uppföljning	

Mål 1. Antal invånare ska följa plan mot befolkningsmålet 16000 invånare 2030

Uppdrag: **Socialnämnden ger Socialförvaltningen i uppdrag att säkerställa så medborgarna får ett gott stöd och god, säker vård och omsorg.** Uppdraget är uppfyllt. **Hälsa och sjukvård** erbjuder kompetenshöjande insatser i form av olika utbildningar till kommunens omvårdnadspersonal.

Kommunens Hälsa och sjukvård och Primärvården arbetar numera tillsammans i ett projekt för att förenkla, förbättra och effektivisera samarbetet mellan Hälsocentralen i Krokomborg och hemsjukvården.

Bistånd implementerar arbets sättet IBIC (Individens behov i centrum) i utredningsarbetet för att säkerställa en likvärdig bedömning av individernas behov. Samarbetet mellan Hemtjänsten, Rehab-personalen, distriktsköterskor och Bistånd fortsätter att utvecklas. Syftet med teamträffarna där dessa professioner närvarar är att individen med insatser ska ha rätt insatser vid rätt tidpunkt samt att insatserna ska leda till att individen blir så pass självständig i sin vardag som möjligt.

Ett utvecklingsarbete har påbörjats för att förbättra samarbetet mellan Bistånd och Stöd och service och riktlinjer för samarbetet har antagits.

Anhörigkonsulenterna på Bistånd har förutom att ge

individuellt samtalsstöd även hållit i en studiecirkel för anhöriga under våren. Hela enheten har arbetat med kommunens värdeord och vision under första halvåret 2019. **Särskilt boende** Under 2019 har 5 medarbetare gått undersköterskeutbildning för tillsvidareanställda och 10 personer varit i arbete genom servicetjänster. Några av dessa har gått vidare inom vårddyrket. Verksamheten har haft 11 praktikanter under året. Våra sju utbildningsanställningar närmar sig slutet och de första studenterna är klara med sina studier. De övriga ska vara klara under första halvåret 2020. I projekt Föllinge samverkar Hemtjänst och Solbacka med planering av insatser utifrån IBIC. På Särskilt boende är insatsbeslutet "all inclusive", vilket innebär att genomförandeplanen har stor betydelse för vårt utförande av uppdraget utifrån individens behov. 75 procent av personalgruppen har gått utbildning i mjukt bemötande. Två av våra undersköterskor är utbildare.

Två anhöriggrupper har utbildats och fått stöttning under året. Stödet innebär även stödsamtal i grupp eller enskilt, vägledning och social samvaro av medarbetarna. Verksamheten har genomfört ett arbete med att skapa samverkan med närsamhället och ett system för frivilliga att göra en insats gällande aktiviteter. Samverkar idag med våra Studieförbund. En volontär är aktiv

i vår verksamhet. Kartläggning av utbildning i BPSD (Beteendemässiga och Psykiska Symptom vid Demens) har genomförts under hösten och utbildning av BPSD-team kommer att ske under 2020. Verksamheten deltar i ett antal forum som arbetar med planering av boendeplatser.

Hemtjänst egen regi genomför ett flertal utbildningsinsatser i syfte att höja kompetensen inom såväl omvårdnad som förhållningssätt. Flertalet utbildningar drivs i egen regi antingen av MAS eller av undersköterskor som genomgått särskilda handledarutbildningar. Dessutom har vi några biträden som läser/har läst till undersköterska under året.

Behovsbemanning sker löpande vid varje schemaläggning och följs upp kontinuerligt. Området Nälden var först ut med att övergå till 4 veckors schema under maj månad. Under hösten växlade även område Offerdal över och Krokrom har genomfört en testperiod. På grund av chefsbyte i Ås så har vi avvaktat med deras övergång.

Den 1 september övergick vi till en central planeringsfunktion där planerarna sitter gemensamt i Krokrom. Efter en besvärlig start med otroligt hög arbetsbelastning för planerarna så kan vi nu se att planerarnas överblick på helheten starkt bidragit till att personal plockas mellan områdena på ett effektivt sätt. Kompetenser och behörigheter kan, vid hög frånvaro, styras på ett tryggt sätt vilket gagnar våra medborgare.

Vissa enskilda aktiviteter är av olika anledningar inte genomförda vilket gör att målet enbart bedöms som delvis uppnått. Som exempel kan nämnas att vi precis påbörjat en revidering av kontaktmannaskap och att införandet av IBIC inte kunnat prioriteras.

Individ- och familjeomsorgen har genomfört, sammanställt och redovisat en kartläggning av FREDA-frågor på länsnivå. Förutom själva kartläggningen och den kunskap som den gav så har även kartläggningen inneburit att samtliga handläggare har fått erfarenhet av att ställa FREDA-frågorna vilket ökat förutsättningarna för gott stöd och god, säker vård och omsorg.

Stöd och service har anställt en arbetskonsulent som jobbar på ett nytt strukturerat sätt vilket kommer leda till att våra medborgare får tillgång till sysselsättning på ett annat vis än tidigare. Under året har exempelvis tre brukare påbörjat arbete utanför kommunens regi.

Husmöten skall vara en naturlig del i hur våra grupp- och servicebostäder drivs framöver. Strukturerade husmöten kommer leda till att våra brukares åsikter uppmärksammas. Detta har påbörjats men fungerar inte fullt ut inom Stöd och service än och arbetet fortsätter under 2020. Ett nytt sätt att arbeta med den kommunala habiliteringen utarbetades under 2019. Detta kommer sjösättas 2020. Tio träffar per år har ersätts med fyra och en ny checklista har tagits fram.

Under 2019 har Stöd och service satsat mycket på att utveckla medarbetarnas kompetens. Tidigare fanns en väldigt hög personaltäthet men det är inte en garant för hög kvalitet. Metoder, arbetssätt och struktur med evidensbaserade metoder är så mycket viktigare. Stöd och service har under året jobbat mycket med att hitta formen för vilka metoder som skall implementeras samt satsat mycket på utbildning i form av Basutbildning, Durewall, MHFA, Munhälsautbildning, HLR. Därtill har vi utbildat en internutbildare i Motiverande samtal samt Ett självständigt liv.

Bemanningspoolen har genomfört ett arbete med handlingsplaner för att effektivisera bemanningsarbetet i syfte att snabbare få ut rätt vikarier med rätt kompetens.

En handlingsplan och planering för utbildningar med start från hösten 2019 för att utbilda poolarna (tillsvidareanställda) via internutbildning har tagits fram och verksamheten har också tagit initiativ till och skapat bättre samarbete med Barn- och utbildningsförvaltningen.

Arbete och integration har en frivilligpott där eldsjälur i föreningar kan söka medel. Under perioden har Migrationsverket avvecklat boende för asylsökande i Krokrom. I juni finns ett 20-tal asylsökande kvar i kommunen. Det innebär att behovet av stöd till insatser för asylsökande minskar. Behovet av stöd till eldsjälur som arbetar med insatser för nyanlända och utlandsfödda som mår dåligt kvarstår. Frivilligpotten är väldigt uppskattad då den kräver ett minimi av administration och betalas ut snabbt så eldsjälurarna kan använda energin till att t.ex. ordna språkcaféer.

AI har två matchningskoordinatorer som arbetar vardera 25 procent med att stötta arbetsgivare inom kommunen respektive hos företag. Under året har Arbetsförmedlingen förändrat sin verksamhet vilket innebär att arbetsgivarnas behov av stöd ökat och resurserna räcker inte till för att möta arbetsgivarnas behov. Matchningskoordinatorernas övriga tid används inom projekt KompetenZa. Under slutet av året fick vi besked om att Arbetsförmedlingen kommer att finansiera en heltid matchningskoordinator under hela 2020.

Mål 2. Utbud, antal och bredd av bostäder ska öka

Uppdrag: **Socialnämnden ger Socialförvaltningen i uppdrag att möjliggöra trygghetsboenden och särskilda boendeplatser samt arbeta för att personer med beslut om boende enligt LSS eller SoL ska erbjudas adekvata bostäder.** Uppdraget är uppfyllt. **Staben** har under året arbetat först med RFI (Request for Information) för objektsupphandling nytt Särskilt boenden och därefter med förfrågningsunderlaget. Staben har även deltagit i möte med medborgare i Alsen avseende omvandling av Tunan till ett trygghetsboende/seniorboende. Utöver detta har Staben varit sammanhållande för förvaltningen kopplat till nya gruppboendena, Faxnaldsvägen i Nälden.

Daglig verksamhet spelar teater

Foto: Anneli Åsén

Bistånd har tagit fram nya samarbetsrutiner mellan Bistånd och Stöd och service för att arbeta med boendeplatser för aktuell målgrupp.

Särskilt boende deltar i ett antal forum som arbetar med planering av boendeplatser. Arbetet pågår med att förbättra utomhusmiljön runt våra särskilda boenden samt möjligheten att komma ut i friska luften. Vi söker aktivt efter frivilliga som kan hjälpa till med utevistelser och utomhusaktiviteter.

Individ- och familjeomsorg har under 2019 genomfört träffar med KBAB, IFO och socialchef. Detta för att skapa förutsättningar för försörjningsstödstagare, såvida inga andra hinder föreligger, dels få hyreskontrakt och dels få ta över hyreskontrakt i de fall ingången till hyresmarknaden har börjat med ett socialt hyreskontrakt.

Stöd och service har under året utvärderat formen för Bovision och hittat ett nytt arbetssätt inför 2020 som kommer garantera att vi kan erbjuda adekvata bostäder i rimlig tid.

Mål 3. Dialogen mellan kommunen och näringslivet ska öka

Uppdrag: **Socialnämnden ger Socialförvaltningen i uppdrag att skapa ett nära samarbete med näringslivet för att hitta alternativa utförare för Socialförvaltningens målgruppers behov.** Uppdraget är inte uppfyllt. **Hemtjänst egen regi** har på grund av chefsbyte fördröjts i arbetet med översyn av matdistributionen samt att renodla servicetjänsterna städ och tvätt. Vi hade ett möte med handlarna i kommunen under första halvåret 2019. Under 2020 kommer Hemtjänsten att fortsätta arbetet. Denna översyn kan leda till att vi i framtiden kommer att upphandla vissa tjänster. **Stöd och service** arbetskonsulent har inte medverkat vid frukostträffar under 2019 men kommer att göra det under 2020.

Arbete och integrations verksamhetschef har inom

ramen för Lokala Upphandlingsgruppen arbetat för att utöka användandet av social upphandling, vilket gynnar sociala företag i kommunen som till exempel Fristad. Detta arbete behöver fortsätta.

AI har också sökt medel i samarbete med företag som till exempel resulterat i att projektansökan om pappa-grupper kommer att utföras av ett företag istället för en kommunanställd. AI samarbetar nära de företag som utför SFI och AF:s underleverantörer. I slutet av året beslutades att samhällsorienteringen ska upphandlas under 2020.

Uppdrag: **Socialnämnden ger Socialförvaltningen i uppdrag att skapa ett nära samarbete med näringslivet för att hitta praktikplatser/arbete med anställningsstöd för alla socialnämndens målgrupper som kan leda till anställning.** Uppdraget är uppfyllt. **Arbete och integration** finansierar en 25 procent tjänst som används för att stötta näringslivet med att hitta lämpliga individer och lära upp arbetsgivare så de t.ex. kan hantera de digitala verktyg som arbetsförmedlingen numer gått över till. Den 25 procent tjänsten växlas upp inom ramen för projekt KompetenZa där ytterligare 75 procent arbetar för att underlätta och möjliggöra för näringslivet att anställa personer som står utanför ordinarie arbetsmarknad.

Uppdrag: **Socialnämnden ger Socialförvaltningen i uppdrag att göra det möjligt för fler personer som deltar i daglig verksamhet LSS att arbeta på den reguljära arbetsmarknaden.** Uppdraget är uppfyllt. **Stöd och service** arbetskonsulent har kartlagt våra brukares behov och till dags dato har tre medborgare påbörjat arbete utanför kommunens regi. Detta arbete fortgår under 2020.

Mål 4. De genomsnittliga meritpoängen hos skolans elever ska öka

Uppdrag: **Socialnämnden ger socialförvaltningen i uppdrag att föra en dialog med Barn- och utbildningsförvaltningen i syfte att fånga upp barn och familjer för lämpligt stöd.** Uppdraget är uppfyllt.

Bistånd/hälsa och sjukvård verksamhetschef för sitter med i referensgruppen i ett nystartat projekt mellan Barn- och utbildningsnämnden och Socialnämnden med syfte att förbättra och fördjupa samarbetet mellan förvaltningarna gällande barn med särskilda behov.

Individ- och familjeomsorg materialet "Barn som far illa" (gemensamt information- och metodmaterial mellan Socialtjänst och skola) är reviderat och har spridits i respektive förvaltning. Verksamheterna har träffas på lednings- och politisk nivå fyra gånger under året. Varje skola och skolområde har numera en särskild kontaktperson bland utredarna på barn- och familjeenheten.

Mål 5. Miljö- och klimatavtrycket ska minska

Uppdrag: **Socialnämnden ger Socialförvaltningen i uppdrag att arbeta för att transporter ska minska.** Uppdraget är uppfyllt.

Bistånd/hälsa och sjukvård medarbetarna söker aktivt samåkning när möjlighet ges. Vid vårdplaneringar i ytterområden i kommunen görs en planering som innebär att flera besök genomförs samma dag för att minska resorna.

Verksamhetsområdet har en god planering och samordning av transporter mellan våra verksamheter i Föllinge, Offerdal och centrala Krokoms.

Särskilt boende har inte fått igång Skype. Vi försöker i möjligaste mån samköra möten under vissa dagar för att minska bilkörning under tiden vi väntar på införandeprojektet av Skype.

Hemtjänst egen regi tog under våren 2019 tillsammans med SABY fram olika förslag till lösningar men arbetet genererade inte något förslag som innebar att Hemtjänsten kunde minska transporter och/eller den arbetstid som distributionen av matlådor som SABY tillverkar.

Under årets sista kvartal återupptogs samarbetet med SABY och under december månad beslutades, vid ett gemensamt möte, att SABY går ut med en upphandling gällande matlådor. I anslutning till det lägger Hemtjänsten ut en upphandling gällande distribution av matlådorna ut till hemmen, ambitionen är att matdistributionen framgent ska ske 2 ggr/vecka i jämförelse med nuvarande 6-7 ggr/vecka.

Individ- och familjeomsorg har ambitionen att genomföra möten via Skype vid placeringar med mera. Efter sommaren har avtal (vilket hanteras av IT avdelningen) kommit på plats. IFO har anmält Skype-piloter till IT men det har visat sig att ett stort antal datorer behöver uppdateras innan det går att genomföra. I samverkan med Centrum Mot Våld (CMV) har vi haft

medarbetare på utbildning avseende Skype i aktuella CMV ärenden.

Stöd och service har genomfört en kartläggning av alla våra brukares arbetsresor under 2019. Förslag finns till beslut att alla arbetsresor ska bekostas av kommunen, alternativt att alla brukare bekostar resorna själva. Slutligt beslut tas februari 2020.

Bemanningspool har förbättrat rutiner för bokningar på pass som kan underlätta samåkning för poolare.

Arbete och integration har börjat göra i ordning cyklar på Återbruket som personal och deltagare kan använda vid kortare transporter.

Uppdrag: **Socialnämnden ger Socialförvaltningen i uppdrag att under 2019 ta fram förslag till program/plan/aktiviteter utifrån Hållbarhetsstrategin**

Aktiviteter som svarar upp mot målområdena i Hållbarhetsstrategin har inte tagits fram under 2019.

Mål 6. Utveckling av infrastruktur ska ge förutsättningar för en god hälsa och ett attraktivt liv

Uppdrag: **Socialnämnden ger Socialförvaltningen i uppdrag att fortsätta implementeringen av digitala verktyg.** Uppdraget är uppfyllt. **Staben** har under året utvärderat projektet med GPS-larm till medborgarna som ett alternativ till trygghetslarm. I dagsläget är det arbetsterapeut som bedömer behov av GPS-larm. Under 2020 kommer vi att se över möjligheten att medborgarna med behov av trygghetslarm kan välja mellan trygghetslarm och GPS-larm, om de får insatsen beviljad.

Mål 7. Kostnadsmedvetenheten och förändringsbenägenheten inom organisationen ska öka

Uppdrag: **Socialnämnden ger Socialförvaltningen i uppdrag att ta initiativ till aktiviteter som syftar till att utveckla verksamheterna och att göra dem mer kostnadseffektiva.** Uppdraget är uppfyllt. **Bistånd/hälsa och sjukvård** följer aktivt upp ärenden kontinuerligt för att se till så att personer som inte längre har behov av insatser har kvar dessa. Bistånd tillsammans med Rehab-personal arbetar aktivt med att finna personer där träning kan erbjudas i syfte att träna bort behov av hemtjänstinsatser.

Arbetet med teamträffar tillsammans med Hemtjänsten och Bistånd pågår i syfte att effektivisera uppföljningar av behov hos hemtjänsttagare.

En referensgrupp har bildats i syfte att arbeta fram aktiviteter för att göra Krokoms kommun till en attraktivare arbetsgivare för legitimerad personal.

Särskilt boende har påbörjat förbättringar på avdelning Orion. Satsning på att förbättra arbetsmiljön gällande maskinparken ska göra arbetet mer effektivt. Snabb-

Daglig verksamhet spelar teater

Foto: Anneli Åsén

gående diskmaskin installerad samt nyinstallation av ytterligare tvättmaskiner och torkskåp. Projekt Föllinge gäller samverkan mellan Hemtjänst och Solbacka. Projektet ska försöka få till en effektiv användning av våra personalresurser i Föllingeområdet. Våra korttids- och rehabiliteringsplatser kommer att samlas på Blomstergården för att öka effektiviteten.

Hemtjänst egen regi är, via en enhetschef, representerad i en arbetsgrupp som jobbar med att ta fram en Bemanningshandbok för Socialförvaltningen. Del 1 är nu färdigställd och den tar upp ett flertal punkter som syftar till att skapa en ökad förståelse och delaktighet i alla led kring förhöjd kostnadseffektivitet genom smartare bemanning och schemaläggning. Underlaget kommer att kommuniceras ut och iscensättas under första kvartalet 2020.

Under årets sista kvartal har ledningsgruppen, tillsammans med planeringsfunktionen tittat på olika sätt att effektivisera städ- och tvättinsatser inom främst Krokomsområdet. Arbetet kommer att fortsätta under våren 2020.

Individ- och familjeomsorg har för andra året genomlysts av Ensolution avseende kostnader och volym. Material har gått igenom och varje enhet har haft i uppdrag att ta fram en handlingsplan med utgångspunkt från kostnadseffektivitet. Ensolutions material (undersökningsår 2018) visar att detta fått önskad effekt avseende minskning av antalet konsulentstödda familjehem samt ökad andel som är aktuell på vår egen Öppenvård. Med utgångspunkt från att vi under 2019 kunde se att kostnaderna ökade kraftigt har även en särskild juridisk genomlysning gjorts avseende sju placeringar under

2019. Denna genomlysning visar på generell god ordning och även pekat på några utvecklingsområden.

Genomgång av placeringar görs kontinuerligt av enhetscheferna för att kontrollera om placeringar kan övergå i annan planering.

Samtliga chefer har fortlöpande uppföljning med vår ekonom.

Stöd och service har genomfört ett antal personaleffektiviseringar (neddragningar) under året, där Nobell och Solsidan kan nämnas. Stöd och service arbete med effektiviseringar kommer visa full effekt tidigast under våren 2021.

Bemanningspoolen en planerad ändring av stationeringsort för poolare som skulle innebära kortare/färre restider genom att sänka den ej debiterbara tiden, samt ändrade regler för reseräkningar som skulle innebära en sänkning av kostnader för ersättning av resa med egen bil för poolare är framskjutna i väntan på beslut som rör Bemanningpoolen. Även ändring av regler för uttag av friskvårdstid för poolare för att sänka kostnader har skjutits på framtiden. Bemanningarbetet har effektiviserats genom direktbokningar inom Barn- och utbildningsförvaltningen. Arbetet pågår med att ta fram en modell för snabbare introducering av vikarier/poolare. Vi har även tagit fram ny rutin för ärendegång vid brist på vikarier inom förskola och fritidshem samt uppdaterat bokningssystemet Time Care Pool för att förenkla processer vid bland annat bokningar.

Arbete och integration har en pågående omställning där organisation och bemanning setts över och resulterat i en neddragning av antalet integrationshandledartjänster. Varje krona som går att växla upp i projektform, växlas upp.

Under en period under våren har AI på försök varit utan enhetschef, det har dock visat sig att kvarvarande uppdrag blivit omöjligt att hantera för verksamhetschef och under hösten utökades chefsbemanningen tillfälligt.

Mål 8. Äldre och unga ska ges bättre förutsättningar för en god hälsa och ett aktivt liv
Uppdrag: **Socialnämnden ger Socialförvaltningen i uppdrag att under 2019 ta fram ett förslag till program för äldres hälsa.** Uppdraget är delvis uppfyllt. Arbetet med Program för äldres hälsa är påbörjat och kommer att avslutas under Q1 2020. Arbetet leds av utredare äldre frågor på Staben i samråd med socialnämndens presidium.

Mål 9. Effektiviseringar för att lösa framtida utmaningar, via tex digitalisering och e-tjänster, ska genomföras

Uppdrag: **Socialnämnden ger Socialförvaltningen i uppdrag att följa den digitala utvecklingen nationellt och driva pilotprojekt/implementeringar av nya digitala lösningar och e-tjänster.** Uppdraget är uppfyllt. **Bistånd/hälsa och sjukvård** informerar medborgarna som har behov av tillsyn under natten om möjligheten till trygghetskamera. Verksamheten följer den digitala utvecklingen inom verksamhetsområdets ansvarsområden.

Särskilt boende genomför webbutbildningar både för enskilt bruk samt i grupp. Har påbörjat ett system för att alla medarbetare lätt ska kunna öka och/eller förnya sina kunskaper.

Hemtjänst egen regi har inget aktivt arbete på verksamhetsnivå då en del av våra nuvarande system har utgående avtal. Förvaltningens samordnare inom E-hälsa och välfärdsteknologi deltar aktivt i upphandlingsprocessen för att bevaka våra behov och intressen.

Individ- och familjeomsorg lanserade e-tjänsten för förstagångsansökan och fortsatt ansökan om ekonomiskt bistånd den 21 oktober. Målet var att innan 2019 år utgång skulle 30 procent av de som kontinuerligt ansöker om försörjningsstöd komma via e-tjänst. I december ansökte 63,5 procent om fortsatt försörjningsstöd via e-tjänsten. 56 procent genomförde sin förstagångsansökan via e-tjänst. Detta får ses som ett mycket gott resultat.

Stöd och service inväntar fortfarande på att nytt system ska införas, inget har gjorts under året.

Bemanningspoolen har varit pilotgrupp för HR för att testa digitala reseräkningar och har infört digitala reseräkningar på bemanningspoolen.

Mål 10. Ledarskapet ska präglas av god kommunikation, medborgarfokus och utvecklingsvilja samt stödja kontinuerlig styrning och uppföljning

Uppdrag: **Socialnämnden ger Socialförvaltningen i uppdrag att implementera "Det goda ledarskapet", både bland befintliga chefer samt i samband med nyrekrytering av chefer.** Uppdraget är uppfyllt. **Bistånd/hälsa och sjukvård** har under 2019 inte haft möjlighet att erbjuda någon enhetschef att gå Ledarutvecklingsprogrammet. Verksamhetschefen har genomgått Ledarutvecklingsprogrammet under 2019. En enhetschef genomgår ledarutbildning via Vårdförbundet.

Förbättring av bemanningsarbetet är påbörjat med hjälp av funktioner i Heroma samt en förbättrad kommunikation mellan enhetschefer. Arbete pågår för att organisera bemanningen på ett mer resurseffektivt sätt.

Kontinuerlig uppföljning finns och strukturen på ledningsträffarna har förbättrats.

Särskilt boende har gjort en genomgång av materialet "Det goda ledarskapet" med alla chefer. Två chefer går ledarskapsutbildning samt ytterligare två kommer att genomföra utbildningen under våren.

Hemtjänst egen regi arbetar för att antalet underställda ska vara på under 30 personer i genomsnitt för Hemtjänstens enhetschefer. Variation är dock stor och svårbedömd då såväl antalet kunder som deras vårdbehov mellan områdena varierar. Variationen beror även på personalens olika önskemål av sysselsättningsgrad då fler deltidare ger fler underställda. Inom ledningsgruppen arbetar vi med att se över vilka åtaganden och arbetsuppgifter som vi kan omfördela under perioder av obalans i antalet medarbetare. Arbete med att underlätta för enhetschefen att utföra ett nära ledarskap görs via bland annat administratör som kan avlasta med vissa administrativa arbetsuppgifter. Verksamheten har under första halvåret förtydligat kontaktpersonens-, planerarnas- och enhetschefens ansvar. Två enhetschefer har påbörjat kommunens ledarskapsutbildning och blir klara under hösten 2019. De två kvarvarande påbörjar sina respektive utbildningar under slutet av 2019 respektive Q2 2020.

Individ- och familjeomsorg har en enhetschef som under 2019 påbörjat kommunens ledarskapsutbildning. Målet är att samtliga chefer ska genomgå densamma. Ledarskapsfrågor tas upp och diskuteras i ledningsgruppen och tre handledningstillfällen har genomförts.

Stöd och service ordnar så att alla nya chefer inom Stöd och service får en mentor i en erfaren kollega. Checklistan Introduktion nya chefer i Socialförvaltningen följs vid nyanställning. Verksamhetschef håller i introduktionen och kartläggning görs av individuellt utbildningsbehov. Alla chefer deltar i kommunens ledarutvecklingsprogram.

Då någon enhetschef går in för en kollega inom Stöd och service finns dokumenterat vad man ansvarar för i verksamheten. Det är också tydligt vem som ska gå in för vem.

Andreas Karlsson, ordförande i socialnämnden

Foto: Anneli Åsén

Vid chefsmöte en gång per vecka stämmer verksamhetschef av måendet och upplevd arbetsbelastning. Vid problem omfördelas arbetet under veckan.

Alla chefer har ett skriftligt uppdrag som följs upp 1-2 gånger per år, kring vad som skall göras och hur det skall prioriteras. Kommunens värdeord går igenom under introduktionen likaså socialnämndens värdegrund och Stöd och service vision.

Bemanningspoolen har tagit fram ett informations-/ utbildningsmaterial om bemanning och Time Care Pool för utbildning av chefer i verksamheterna.

Arbete och integration har haft stora utmaningar kopplat till nya budgetförutsättningar, behov av omställning kopplat till Migrationsverkets avveckling och en mer restriktiv migrationspolitik, Arbetsförmedlingens historiska neddragning och förändring, att verksamheten huvudsakligen är projektbaserad i kombination med nya uppdrag som bilservice, omstart på Återbruket, helhetsansvar över feriepraktik, en rad nya projekt, projektsökningar samt att chef har personalansvar för över fyrtio medarbetare har gjort det omöjligt att implementera det god ledarskapet mer än i form av att broschyren finns att läsa för medarbetare.

Uppdrag: **Socialnämnden ger Socialförvaltningen i uppdrag att ta initiativ till och genomföra minst två medborgardialoger under 2019.** Uppdraget är uppfyllt. **Staben** har genomfört medborgardialog på fem platser i kommunen under våren på temat "Äldres hälsa och välfärdsteknologi 2019". Under hösten genomfördes ytterligare en medborgardialog med medborgare som har insatsen Daglig verksamhet.

Ekonomisk uppföljning

Årsbokslut

(tkr)	Budget 2019	Bokfört 2019	Utfall 2019	Budget 2019	Bokfört 2019	Utfall 2019
Intäkter	-2 118	-2 201	-82	-2 247	-2 196	51
Kostnader	-35 448	-35 769	-321	-32 367	-33 389	-1 022
Verksamhetsnetto	-68 700	-68 100	600	-68 200	-68 300	-0,1

Detaljramar

Staben	Budget 2019	Bokfört 2019	Utfall 2019	Budget 2019	Bokfört 2019	Utfall 2019
Intäkter	-2 118	-2 201	-82	-2 247	-2 196	51
Kostnader	-35 448	-35 769	-321	-32 367	-33 389	-1 022
Verksamhetsnetto	-68 700	-68 100	600	-68 200	-68 300	-0,1

Särskilt boende	Budget 2019	Bokfört 2019	Utfall 2019	Budget 2019	Bokfört 2019	Utfall 2019
Intäkter	-2 118	-2 201	-82	-2 247	-2 196	51
Kostnader	-35 448	-35 769	-321	-32 367	-33 389	-1 022
Verksamhetsnetto	-68 700	-68 100	600	-68 200	-68 300	-0,1

Hemtjänst	Budget 2019	Bokfört 2019	Utfall 2019	Budget 2019	Bokfört 2019	Utfall 2019
Intäkter	-2 118	-2 201	-82	-2 247	-2 196	51
Kostnader	-35 448	-35 769	-321	-32 367	-33 389	-1 022
Verksamhetsnetto	-68 700	-68 100	600	-68 200	-68 300	-0,1

Bistånd/Hälsa och sjukvård	Budget 2019	Bokfört 2019	Utfall 2019	Budget 2019	Bokfört 2019	Utfall 2019
Intäkter	-2 118	-2 201	-82	-2 247	-2 196	51
Kostnader	-35 448	-35 769	-321	-32 367	-33 389	-1 022
Verksamhetsnetto	-68 700	-68 100	600	-68 200	-68 300	-0,1

Individ- och familjeomsorg	Budget 2019	Bokfört 2019	Utfall 2019	Budget 2019	Bokfört 2019	Utfall 2019
Intäkter	-2 118	-2 201	-82	-2 247	-2 196	51
Kostnader	-35 448	-35 769	-321	-32 367	-33 389	-1 022
Verksamhetsnetto	-68 700	-68 100	600	-68 200	-68 300	-0,1

Arbete och integration	Budget 2019	Bokfört 2019	Utfall 2019	Budget 2019	Bokfört 2019	Utfall 2019
Intäkter	-2 118	-2 201	-82	-2 247	-2 196	51
Kostnader	-35 448	-35 769	-321	-32 367	-33 389	-1 022
Verksamhetsnetto	-68 700	-68 100	600	-68 200	-68 300	-0,1

Bemanningspoolen	Budget 2019	Bokfört 2019	Utfall 2019	Budget 2019	Bokfört 2019	Utfall 2019
Intäkter	-2 118	-2 201	-82	-2 247	-2 196	51
Kostnader	-35 448	-35 769	-321	-32 367	-33 389	-1 022
Verksamhetsnetto	-68 700	-68 100	600	-68 200	-68 300	-0,1

Ekonomisk analys

Staben

Helårsbokslutet för Socialförvaltningen visar på ett underskott på 30,1 mkr. Helårsbokslutet för Staben visar på ett underskott på 753 tkr. Av detta är 600 tkr kopplat till ett statsbidrag som vi i samband med detaljbudgetarbetet trodde skulle finnas även 2019.

Den enskilt största avvikelsen jämfört med detaljbudgeten är de ökade placeringskostnaderna inom IFO, främst Barn och familj. Antalet orosanmälningar ökade med 22 procent från 2017 till 2019. 2017 hade vi 507 orosanmälningar avseende barn och unga och 2019 hade vi 618 orosanmälningar. Flera av orosanmälningarna leder till utredningar och en del av utredningarna leder till att barn blir placerade.

Även Stöd och service står för en stor del av underskottet. Detta beror bland annat på att vi inte har kunnat följa det planerade förändrings- och utvecklingsarbetet i den takt det var tänkt, främst beroende på sjukskrivningar bland enhetschefer. Vi har även skapat en långsiktigt bra hemmalösning för en tidigare placerad medborgare. Hela den kostnaden fanns inte med i detaljbudgeten då lösningen blev dyrare än förväntat. Även Daglig verksamhets försenade övertagande av Smedjan (nu tre år) bidrar till underskottet.

Utöver ovanstående så är det Särskilt boende och Hälsa och sjukvård som dras med större underskott. Inom Särskilt boende beror det främst på bemanning. De som idag beviljas särskilt boende har överlag större behov än tidigare och i flera fall krävs dubbelbemanning. Eftersom våra tre servicehus i kommunen inte är utformade utifrån dessa behov leder det ofta till ökad bemanning. Inom Hälsa och sjukvård beror underskottet främst på att vi vid frånvaro eller vakanser behöver anlita stafettsjuksköterskor för att klara av att bedriva verksamheten enligt Hälsa- och sjukvårdslagen. Vi får inga sökande när vi annonserar om vikariat för sjuksköterskor och distriktssköterskor.

Under sista kvartalet 2019 uppdagades det att Regionen har missat att fakturera oss för förbrukningsmaterial på ett av våra Särskilt boende sedan sommaren 2015. Den här kostnaden på 440 tkr belastar 2019 års resultat. Totalsumman som fakturerades Socialförvaltningen retroaktivt för åren 2015-2019 var 790 tkr.

Den 1 oktober 2018 tog Socialförvaltningen över ansvaret för Bemanningpoolen. Övertagandet av Bemanningpoolen hade ett för Socialförvaltningen budgeterat underskott på 210 tkr för 2019. När vi summerar 2019 landar underskottet på 1431 tkr. Att både Ensamkommande samt Arbete och Integration vid slutet av året genererar ett överskott är att betrakta som en bedrift. Detta är ett resultat av ett långsiktigt strategiskt arbete som inleddes redan under våren 2016 för Ensamkommandes del samt ett otroligt snabbt agerande internt och ett nära samarbete både internt och externt för Arbete och Integrations del.

Bistånd, hälsa och sjukvård

Bistånd har ett underskott på 333 tkr till följd av dubbla enhetschefslöner under inskolningstid under våren. Även på grund av omorganisationen saknas budget för verksamhetschef. På grund av allvarlig ohälsa och mycket sjukfrånvaro under hösten har vikariekostnader uppstått för att säkerställa handläggningen. Under en vecka i december har socionomkonsult tagits in. Kostnaderna för företagshälsovård har överskridits på grund av denna situation.

Hälsa och sjukvård har ett underskott på 3383 tkr vid bokslut. 1 januari 2019 var 4 bemanningssjuksköterskor inne och jobbade i verksamheten, den sista bemanningssjuksköterskan avslutades i augusti. Detta till följd av ett flertal sjukskrivningar och stegvis ökad arbetsbelastning under flera år. Kostnaden för bemanningssjuksköterskor ligger på ca 1100 tkr. Kostnaderna för företagshälsovård har överskridit budget med 89 tkr till följd av sjukskrivningarna.

Genom att anställa den personal som krävdes för att klara arbetsbelastningen och avsluta samtliga köp från bemanningsföretag överskreds budgeten med en tjänst distriktssköterska samt två tjänster för sjuksköterskor. Detta har resulterat i att Hälsa och sjukvård har klarat sig helt utan bemanningssjuksköterskor sedan 22 augusti samt markant minskat sjukfrånvaron inom verksamheten från 13,8 till 7,8 procent. Även budgeten för hjälpmedel har överskridits till följd av bland annat sänkta bidrag från Regionen. Under hösten 2019 inkom en faktura från Regionen som gäller hjälpmedel, inkontinensartiklar, sjukvårdsmaterial och förbrukningsartiklar för Föllingeområdet och avser perioden september 2015 till nutid. En del av denna faktura tillhör verksamhetsområde Hälsa och sjukvård och uppgår till 435 tkr. Underskottet för hjälpmedel och inkontinensskydd ligger på 530 tkr.

Hemtjänst

Hemtjänsten redovisade ett överskott med 4239 tkr. Överskottet förklaras av att beslutade timmar som ska utföras har minskat och ligger i snitt på cirka 6000 timmar per månad. Verksamheten har varit flexibel i behovsplanering och bemanning vilket har gett effekt. Effektiviteten har ökat och ligger nu i snitt på 58 procent mot tidigare ca 55 procent. Vår budget bygger på att den beviljade tiden ska motsvara 60 procent av personalkostnaderna det vill säga arbetstimmar.

Under slutet av Q2 blev det klart med nya effektivitetsmått som inkluderar restiden till och från våra kunder. Arbetet med implementeringen av de nya effektivitetsmått fick förbättrad spridning i samband med att den nya Centralplaneringen infördes 190901.

Medborgardialog på daglig verksamhet

Foto: Anneli Åsén

Särskilt boende

Särskilt boende redovisar ett underskott på 6374 tkr. Trycket från sjukhuset har fortsatt varit högt. För att undvika ökade kostnader har vi arbetat för att ta hem kommunens medborgare från sjukhuset då varje dygn kostar 7 800 kr. Vi har inte lyckats helt utan för första gången har vi kostnader på 156 tkr då vi inte kunnat möta behovet. På grund av att brytpunkten mellan hemtjänst kontra Särskilt boende har minskats, har det inneburit hög belastning på verksamheten, både när det gäller antalet boende samt behovet av personal. Det har varit stora svårigheter att rekrytera personal med önskad kompetens till vår verksamhet, särskilt på Hällebo och Solbacka. På grund av trycket på platser och våra överbeläggningar, ökar även kostnaderna för tvätt, sjukvårdsmaterial, sängar/madrasser och förbrukningsmaterial.

På Orion och Västeräng har vårdtyngden fortsatt att öka och de boende är i behov av samma vård som på övriga avdelningar. Orion har haft lägre budget för bemanning än övriga enheter då de boende tidigare varit ganska pigga. 2,19 årstjänster saknas i budget, vilket innebär ca 1,3 mnkr. Under första halvåret har Orion haft 28 vårdtagare (mot 26 budgeterade vt) varav 2st väldigt tunga och vårdkrävande, vilket motsvarar ca 700 tkr på helår. Extra personal har krävts där arbets- och boendemiljön inte varit acceptabel, i första hand kopplat till demensavdelningarna och Orion. Kopplat till dessa enheter har vi haft ett par speciallösningar i stället för externa placeringar. Den alternativa kostnaden för dessa ärenden hade varit 3 950 tkr (ärende ett, 3 500kr/dygn, vilket motsvarar 1 300 tkr/år, och ärende två med en kostnad på 7 250kr/dygn vilket motsvarar 2 650tkr/år) utifrån 2018 års kostnadsnivå. Under våren har en överenskommelse genomförts som inneburit en extra kostnad på ca 120 tkr. Blomstergården/Orion har ett underskott i bokslutet på 3961 tkr.

Solbacka arbetar löpande med flexibilitet inom boendet och mot hemtjänsten. Det innebär ett pågående arbete att optimera personalbemanningen inom hela boendet och hemtjänst. Nattpersonal är inte fullt budgeterad efter öppnandet av den tidigare stängda avdelningen Österbo under 2018. Solbacka har ett underskott på 2310 tkr och hemtjänstområde Föllinge ett underskott på 1030 tkr. Solbacka har påverkats av Regionens faktureringsproblem vilket har inneburit att vissa fakturor mellan 2015 och 2019 har fastnat i systemet och dessa kostnader har kommit på 2019 års bokslut.

Stöd och service

Stöd och service redovisar ett underskott på 9 164 tkr. Minusresultatet beror på:

- Ej budgeterade externa placeringar cirka 1600 tkr
- Ej fullt budgeterad bemanning runt en brukare cirka 2 500 tkr
- Fördröjningar i effektiviseringar som ej kunnat genomföras enligt plan, kommer rätta till sig under pågående år cirka 1 700 tkr
- Löner personlig assistans för lågt budgeterat cirka 500 tkr.
- Cirka 1 000 tkr förhöjd ersättning från Försäkringskassan uteblev.
- Minskade intäkter eftersom en individ blivit svensk medborgare där vi tidigare år kunnat genomföra återsök från Migrationsverket.
- Vad gäller boenden dras Snickervägen med den största avvikelsen mot budget -2 153 tkr. Under hösten har ett effektiviseringsarbete pågått för att matcha behov och rätt bemanning. Vilket vi kommer se full effekt av under 2020.

Individ- och familjeomsorgen (IFO)

Resultatet för IFO 2019 är ett underskott på 14 675 tkr. I synnerhet beror underskottet på ökat antal placeringar.

Avseende kostnadsökningen på Barn och Familj är det i synnerhet antalet placeringar och kostnaderna för dessa som ökat. Det är dels för oss okända ärenden som har blivit aktuella. Dels pågående placeringar med sammanbrott och där vi fått gå in med mer kvalificerad stöd. Dels ärenden som är kända sedan tidigare och där vi tvingats gå in och placera då förebyggande åtgärder ej varit tillräckliga. Ytterligare en faktor är att Regionen inte längre går med på att samfinansiera i de ärenden som till stor del handlar om psykisk ohälsa (tex självska- debeteende, suicidrisk, ätstörningar och övrigt psykiskt dåligt mående).

Avseende vuxna (över 18 år) missbruk så har vi under året sett ett tydligt trendbrott mot högre kostnadsnivåer mot historiskt haft väldigt få placeringar och därmed låga kostnader. Detta avser både LVM placering och placering på frivillig väg. Mot slutet på året har kostnaderna sjunkit mot nivåer som vi mer är vana vid. Öppen vårdens implementering av Community Reinforcement Approach (CRA), som är en evidensbaserad behandling för missbruk, har genomförts och flertalet behandlingar har fallit väl ut. Kostnaderna avseende placeringar kan därav ses som lägre än om vi inte kunnat erbjuda denna behandlingsform.

Uppdraget med att erbjuda hjälp och stöd avseende våld i nära relation har också ökat under året och är en del av underskottet. Behovet avseende hjälp och stöd spås öka framgent, då det på olika sätt i samhället satsas på att upptäcka, förhindra och upplysa om vilken hjälp som man har rätt att få.

IFO kan även se att efterfrågan avseende hjälp med sitt spelmissbruk om pengar ökar. Detta är ett nytt uppdrag för IFO med anledning av lagförändring 2018. Även detta behov spås öka i takt med att IFOs ansvar blir mer allmänt känt i samhället.

Ett kontinuerligt och intensivt arbete med att både minska placeringar och hitta så kostnadseffektiva lösningar som möjligt har pågått konstant! Det är dock mycket svårt och krävande då verksamheten samtidigt präglas av en hög tillströmning som måste hanteras och personalresurserna har haft svårt att räcka till. Till vår hjälp har vi dock haft vår Öppenvård som skapat förutsättningar att arbeta på hemmaplan, förkorta placeringar och i vissa fall undvika placeringar. Öppenvårds arbetet har dock försvårats av att under hösten varit hotad av besparingar, vilket bland annat orsakat tappad kompetens samt att motivationen förstäligt inte varit den högsta. Icke desto mindre har Öppenvården gjort stor skillnad avseende kostnadsutvecklingen som i annat fall hade varit ännu högre.

En stor del av de placerade barnen med höga kostnader lider av psykisk ohälsa i kombination med otillräckligt föräldraskap ofta med egen psykisk ohälsa. Det har under året varit omöjligt att upprätta överenskommelser med gemensamt kostnadsansvar med Regionen. Utan

kommunen har då fått ta hela kostnaden vilket inte är rimligt. Kommunen kan dock inte avstå från att agera då kommunen alltid har det yttersta ansvaret.

Med anledning av den snabba kostnadsutvecklingen avseende placeringar bad verksamheten om fördjupad genomlysning av Ensolution i sju barn och familjeplaceringar. Genomlysningen visade på generell god ordning men har även gett riktning kring några utvecklingsområden.

Avseende stödboende för ensamkommande flyktingbarn blir det allt svårare att bedriva en kostnadseffektiv verksamhet med anledning av minskat antal aktuella ungdomar och därmed minskade anslag från Migrationsverket. Utöver det har några sökt och beviljas svenskt medborgarskap och därmed inte är aktuella för ersättning från Migrationsverket. Verksamheten planerar för att under 2020 avveckla sista stödboendet i form av korridorsboendet (Östan) Stödboendeformen är kvar men kommer framgent bedriva helt i lägenhetsform. Även personaltätheten kommer behöva följas.

Kostnaden för försörjningsstödet har ökat något i jämförelse med 2018. En kostnadsökning som till viss del ryms inom årlig uppräknings. Det får ses som ett mycket bra resultat jämfört med att försörjningsstödet ökar markant i ett stort antal kommuner i landet och i länet.

Arbete och integration

Under 2019 har en rad omvärldsfaktorer ställt verksamheten under mycket stor press, bland annat ekonomiskt. De tre faktorer som påverkat verksamheten mest ekonomiskt är

1. Decemberbudgeten med både direkta och indirekta ekonomiska konsekvenser till exempel en tjänst som försvann omgående på Arbete och Integration.
2. Stora nedskärningar på Arbetsförmedlingen vilket bland annat inneburit att kontoret i Krokomborg stängts, att det förmånligaste anställningsstödet extratjänster försvunnit, att det är svårt att få tag på Arbetsförmedlare för att fatta beslut, att möjligheter till projektfinansiering minskar, att beslut försvinner på vägen med mera.
3. Avvecklingen av Migrationsverket, vilket inneburit att det framöver blir betydligt färre egenbosättningar och därmed minskad schablonersättning. Samtidigt behöver en grundbemanning av integrationshandledare finnas kvar, vi får helt enkelt små-drifts-nackdelar.

Arbete och Integration har kunnat hantera de nya utmaningarna genom att bland annat söka och få projektmedel och ett effektivt omställningsarbete. Stora osäkerhetsfaktorer är inbyggda i verksamheten men vid årsskiftet visar verksamheten ett positivt resultat.

Arbetsträningsskolor som Återbruket, Bilservice/Flyttservice, Vaktmästeri och Städ/Rengöring samt servicetjänster inom Barn- och utbildningsförvaltningen

kan vara kostnadseffektivt för kommunen som helhet. Att anställa en person med till exempel anställningsstödet introduktionsjobb kostar i princip lika mycket som ett genomsnittligt försörjningsstöd, vilket är en kostnad kommunen kan ha svårt att undvika. Däremot är det oftast en stor personlig vinst för en individ att ha en meningsfull sysselsättning med lön istället för försörjningsstöd. Individen får arbetsträning och utbildning och kan matchas ut mot företag som behöver arbetskraft. I vissa fall uppmärksammas det under arbetsträningen att individer har någon form av funktionsnedsättning. I dessa fall inleds en process som gör att individen kan få en anställning med

Integration

Integrations grundfinansiering är den statliga schablon som följer med varje nyanländ som bosätter sig i kommunen. Det är en utmaning att bedriva verksamheten kostnadseffektivt då vi behöver ha personal som talar arabiska, tigrinja och dari för att till exempel leverera den lagstadgade Samhällsorienteringen på modersmål.

Bemanningspoolen

Resultatet för Bemanningspoolen 2019 är ett underskott på 1431 tkr. Orsaken är till största delen en sämre debiteringsgrad än budgeterat. Underskottet för den ej debiterbara tiden justeras dock av att antalet undersköterskor inte når upp till budgeterade 24 tjänster.

Verksamhetsberättelse

Viktiga händelser under året

Stab

Medborgardialoger genomfördes under våren på fem platser i kommunen. Temat för medborgardialogerna var "Äldres hälsa och välfärdsteknik". De medborgare som kom på dialogerna var intresserade och uppskattade valet av tema. Minst tre politiker (ledamöter i Socialnämnden) och fem tjänstemän deltog vid varje dialog. Under hösten genomfördes en uppskattad medborgardialog med medborgare i Krokomböende som har insatsen Daglig verksamhet.

Under början av året beslutade Kommunstyrelsen att avbryta den pågående upphandlingen av Särskilt boende (36 platser) samt SoL-boende (8 platser). Detta med anledning av att det hade kommit in för få anbud samt att priset på anbudet som uppfyllde kraven var för högt. Socialförvaltningen och Samhällsbyggnadsförvaltningen fick i uppdrag att ta fram ett nytt förfrågningsunderlag för ett nytt Särskilt boende med 60-80 platser samt ett SoL-boende med 8 platser. I juni fattade Kommunfullmäktige beslut enligt Kommunstyrelsens förslag att ge Socialnämnden i uppdrag att upphandla byggnation, ägande av fastigheten och drift av verksamheten i extern regi

enligt LOU (lagen om offentlig upphandling) samt LOV (lagen om valfrihetssystem). Under hösten genomfördes en RFI (Request for Information) och därefter påbörjades arbetet med att ta fram ett förfrågningsunderlag vilket planeras vara klart och skickas ut i slutet av mars 2020.

Socialförvaltningen och främst verksamheten Arbete och Integration har påverkats mycket av beslut fattade på nationell nivå. Detta gäller till exempel nedläggningen av Migrationsverket i Östersund vilket innebär att asylsökande i kommunen med kort varsel fick flytta till andra delar av landet. Även beslutet om förändring av Arbetsförmedlingens roll och organisation, som har inneburit att lokalkontoret i Krokomböende har lagts ned, påverkar vårt arbete med att arbeta med invånare som står utanför den ordinarie arbetsmarknaden till att komma i jobb eller studier. Förändringen av extratjänster har även den fått konsekvenser för flera verksamheter i förvaltningen.

Ensnolutions genomlysning och kostnad per brukare (KPB) hade slutpresentation i april. Genomlysningen visar att vi börjar se positiva resultat av det förändringsarbete som inleddes efter den första slutpresentationen i juni 2017.

Under våren 2019 fortsatte Socialförvaltningen arbetet med att utvärdera förvaltningens stödfunktioner. Vi har under året utvärderat Kommunikationsavdelningen, Staben och IT-enheten.

I juni fattade vi beslut om att använda en ny bemanningsprocess vilket innebär att behovet av personal inom hemtjänst, Särskilt boende samt Stöd och service kontinuerligt ska uppdateras och ske med delaktighet av medarbetarna.

Kvalitetscontrollern som rekryterades under slutet av 2018 tillträdde sin tjänst i januari 2019. Kvalitetscontrollern har under 2019 bland annat genomfört tillsyn hos LOV-utförare, tagit fram ett nytt kvalitetsledningssystem samt för första gången tagit fram en kvalitetsrapport.

MAS (medicinskt ansvarig sjuksköterska) har under året bland annat genomfört tillsyn av läkemedel, genomfört tillsyn av delegeringar, genomfört hygienronder på samtliga särskilda boenden och hygienutbildning för samtlig personal, deltagit i projekt fallprevention för hela länet samt tillsammans med hälsocentralen i Krokomböende deltagit i projekt Mobimed. I detta projekt testas ny apparatur där läkare på hälsocentralen kan genomföra digitala hembesök med hjälp av kommunens distriktsköterska och apparaturen.

Utvecklingssekreteraren som rekryterades under början av året tillträdde sin tjänst i mars 2019.

Socialförvaltningen Stab har 1,2 procent lägre sjukfrånvaro perioden januari-december 2019 jämfört med samma period 2018.

Dagliv verksamhet spelar teater.

Foto: Anneli Åsén

Bistånd, Hälsa och sjukvård

Verksamhetsåret inleddes med att Hälsa och Sjukvård samt Bistånd slogs ihop till ett verksamhetsområde och fick en gemensam verksamhetschef. Hela området har haft en gemensam planeringsdag i början av året där fokus låg på att arbeta med kommunens vision och värdeord samt hur dessa ska prägla vårt arbete inom det nya verksamhetsområdet.

Arbetet har under året 2019 haft stort fokus på bemanning men även på att förbättra samarbetet med område Stöd och Service samt utveckla samarbetet mellan Hälsa och sjukvård och Bistånd.

Hela verksamhetsområdet har påverkats av att Regionen bytt verksamhetssystem för planering vid hemgång från slutenvården. Systemet har inte fungerat som förväntat men medarbetarna har löst de problem som uppstått i och med att det nya systemet infördes.

Hälsa och sjukvård har 3 procent lägre sjukfrånvaro perioden januari-december 2019 jämfört med samma period 2018.

Tjänsten som tillsvidareanställd enhetschef för Bistånd tillsattes i maj.

Ny lagändring 1 januari 2018 har resulterat i att biståndshandläggare under 2019 ska arbeta tredje helg-

dagen (och efterföljande helgdagar) under storhelger. Efter arbete med SSR och Vison har en överenskommelse med arbetsgruppen kommit till stånd gällande arbete under vissa helger.

Under året har flera handläggare genomgått utbildning i Individens behov i centrum (IBIC), arbetsgruppen har även haft metoddagar för att fördjupa sig i utredningsmodellen och arbetssättet.

Sjuksköterskor och distriktssköterskor: 2019 började med en svår situation i bemanningen av sjuksköterskor. Fyra stafettsjuksköterskor var inhyrda från bemanningsföretag och det fanns ytterligare behov av personal för att klara av arbetsmängden. En distriktssköterska anställdes för att klara arbetssituationen inom hemvården i område Krokomb. Utifrån detta så har stafettsjuksköterska inte behövts inom hemvården under senare delen av 2019.

Under hösten 2019 har ytterligare två sjuksköterskor anställt och Hälsa och Sjukvård har inte haft inne några stafettsjuksköterskor efter augusti månad. Detta har skapat mer stabilitet i verksamheten.

Sommarbemanningen blev helt beroende av sjuksköterskestudenter, några timvikarier samt att enhetschef och Medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS) gick in

Daglig verksamhet spelar teater

Foto: Anneli Åsén

och arbetade i verksamheten. Även en stafettsjuksköterska var inne och arbetade under sommarperioden. Vi hade inte några sökande sjuksköterskor till våra vikarietjänster inför sommaren. En tillsvidareanställd sjuksköterska blev långtidssjukskriven i slutet av sommarperioden till följd av hög arbetsbelastning.

Tack vare en stabilare bemanning under året har avvikelserna på totalen minskat med 109 stycken från föregående år. På Blomstergården har det minskat med 52, på Solbacka har det minskat med 144 men på Hällebo har det ökat med 54 mot föregående år. En orsak till ökningen på Hällebo beror troligtvis på svårigheter i sjuksköterskebemanningen framförallt under hösten till följd av sjukskrivning efter sommaren.

Sjukgymnaster, fysioterapeuter och arbetsterapeuter: Personalomsättningen har varit stor på enheten till följd av föräldraledigheter och en uppsägning. Utifrån länsövergripande beslut gällande fallpreventiva åtgärder i kommunerna har ett arbete påbörjats av rehabgruppen. Gruppen har genomgått en webb-utbildning via Socialstyrelsen gällande fallpreventivt arbete samt deltar i utredningar vid fallavvikelser för att kunna arbeta preventivt och förebygga ytterligare fallolyckor hos patienterna. Antalet fallolyckor har minskat på totalen under året med 188 från föregående år. Även frakturerna har minskat, från 18 föregående år till 11 under 2019. Frakturerna på särskilt boende har halverats. Detta beror sannolikt på, (förutom en bättre sjuksköterskebemanning) det nya fallpreventiva arbetssättet som både rehab och sjuksköterskorna arbetar enligt.

Bistånd har 9,6 procent lägre sjukfrånvaro perioden januari-december 2019 jämfört med samma period

2018.

Hemtjänst

Den 1 augusti tillträdde den nya verksamhetschefen med en månads inskolning och överlämnande från tf verksamhetschef.

Under första halvåret fortsatte arbetet utifrån Ensolutionens genomlysning. Fokus har legat på behovsplanering av insatser och bemanning vilket har gett effekt. Från och med maj månad påbörjade ett hemtjänstområde att lägga fyra veckors schema i stället för sex veckors för att snabbare kunna anpassa bemanningen efter behovet.

En ny nattorganisation startade i januari och övergick från att vara fast till att anpassas efter behov. Planeringen av insatser och schemaläggning görs på samma sätt som för dag och kväll. Förändringen medförde att grundbemanningen förändrades från sex till fyra personer i tjänst per natt.

Arbete och samverkan har under första halvåret genomförts tillsammans med Samhällsbyggnadsförvaltningen gällande matdistribution av matlådor som kostnaden tillverkar. Hemtjänsten skulle vilja att en annan aktör tar över ansvaret för matdistributionen. Detta påpekades redan i juni 2017 av Ensolution som en åtgärd för att höja effektiviteten och sänka kostnaden per hemtjänststimme. Efter att arbetet gått i stå återupptogs det under Q4 och nu har Samhällsbyggnadsförvaltningen påbörjat ett upphandlingsförfarande för extern leverantör. Hemtjänsten har liksom påbörjat ett förarbete för upphandling av transporter av maten. Första halvåret arbetade verksamheten med planering för en central planeringsfunktion med placering i Kro-

kom. Förändringen innebar att verksamheten minskar från sex planerare till tre vilket torde generera mer underskötersketid utom hos personer med insatser. Förändringen startade den 2 september 2019.

Trygghetsteknik/välfärdsteknik

Under året har GPS-larm införts och fungerat mycket bra. Digital tillsyn (nattkamera) har utökats och under året fungerat felfritt. Vi har åtta (snart elva) kameror i drift. Hemtjänsten har 4 procent lägre sjukfrånvaro perioden januari-oktober 2019 jämfört med samma period 2018.

Särskilt boende

Arbetat med att utveckla samarbetet med Östersunds kommun gällande nya Särskilda boenden och boendeplatser genom att nästa boende ska byggas och drivas i privat regi. Verksamheten har fortsatt med projektet servicetjänster och utbildningsanställningar på våra tre särskilda boenden. Svårighet med att bemanna våra ytterområden utifrån våra kompetenskrav. Fyra lägenheter (totalt åtta lägenheter) på Solbacka förändras till trygghetsboende. Beslut om att alla korttids- och rehabiliteringsplatser flyttas till Blomstergården. Uppdraget genomfört på Hällebo.

Trygghetsteknik/välfärdsteknik

Under hösten har Hällebo fått ett nytt digitalt larmsystem med digitala medicinskåp och i samband med detta en 4G förstärkning i fastigheten.

Särskilt boende har 1 procent lägre sjukfrånvaro perioden januari-oktober 2019 jämfört med samma period 2018.

Stöd och service

Under 2019 har Stöd och service erhållit ett tillfälligt ekonomiskt anslag för att kunna leda verksamheten med 8.0 enhetschefer istället för 6.0. Detta eftersom ett antal förbättringsåtgärder behöver genomföras i verksamheten. Från och med den 1 januari 2020 leds verksamheten åter av 6.0 enhetschefer.

Under året har verksamheten i samverkan tagit fram befattningsbeskrivningar för boendehandledare/arbetshandledare/personlig assistent. Vi har även uppdaterat rutinerna för pedagogiska måltider, arbetsresor samt tagit fram en checklista för introduktion av nya medarbetare.

Stöd och service har tillsammans med brukar- och anhängarföreningar slutit en överenskommelse kring samverkan som gäller ett år i taget. Brukar- och anhörigrådet är rådgivande till verksamheten och träffas 4 gånger per år. Stöd och service har genomfört den nationella brukarundersökningen med goda resultat. BAS-utbildningen har slutförts under året. Alla medarbetare har gått denna 4 dagars utbildning. En medarbetare

har utbildats till internutbildare i Motiverande samtal samt Ett självständigt liv. Syftet framåt är att internutbilda medarbetare i evidensbaserade metoder. Två medarbetare inom Stöd och service har slutfört utbildning som Durewall utbildare.

I samverkan har Stöd och service tagit fram en Vision för LSS- verksamheten.

HAB teamet lades ned från maj 2019 och med anledning av det har stöd och service tillsammans med verksamhetsområde HSL tagit fram ett nytt strukturerat arbetssätt för Tårträffarna. Antalet träffar per år har minskats från 10 till 4.

Grupp- och servicebostad

Snickerivägen har under våren blivit fullbelagd och den sista medborgaren har flyttat in. En effektivisering av schemat har genomförts och boendet har kunnat utveckla sitt kvalitetsarbete. Utando har flyttat sin verksamhet från tillfälliga lokaler i Kluk till permanenta nya lokaler i Krokoms samt utökat sin verksamhet från 1.0 till 5.0 brukare. Projekteringsarbetet med nya Faxnaldsvägen har fortsatt och hela bygget beräknas vara inflyttningsklart under maj 2020. Vid Solsidan har en neddragning genomförts från 8.0 till 7.0 årsarbetare under maj. Vid Nobell har personaleffektivisering genomförts från 7.0 till 5.5 från september. Ett samarbete med hemtjänsten har inletts där larm på natten går till hemtjänstens nattpatrull. Ede och Nobell har påbörjat arbete med metodutveckling för att bättre kunna möta brukarnas behov samt påbörjat processen att bli en arbetsgrupp på Faxnaldsvägen.

Daglig verksamhet

En arbetskonsulent har anställts under början på året som påbörjat kartläggning av våra medborgares behov samt anpassning av arbetsuppgifter och hitta nya arbetsplatser. Arbetet har lett till att tre av våra medborgare fått anställningar utanför Daglig verksamhet. Stöd och service fick inte som det var planerat tillgång till Smedjans lokaler under oktober 2019 och inte under de kommande tre åren vilket innebär en fördyrning av vår verksamhet på cirka 1 miljon kronor per år. Daglig verksamhet har tagit emot ett ökat antal SoL- och LSS-beslut under 2019 men hittills klarat detta genom att effektivisera verksamheten utan att behöva öka grundbemanningen. Vi har genomfört en medborgardialog på Daglig verksamhet med politikerna i socialnämnden. Vi har även infört Krokoms egen "Stegmodell" och samtliga brukare har "rutats in" genom stegmodellen och vi vet nu antal individer i varje steg samt målsättning framåt. En femårsplan har också tagits fram där vi ser att verksamheten kommer påverkas mycket inom den tidsperioden. Stöd och service egen tidning Superkraft har börjat produceras och distribueras på Daglig verksamhet.

Stöd och service har 1 procent lägre sjukfrånvaro perioden januari-oktober 2019 jämfört med samma period 2018.

Bemanningspoolen

Bemanningspoolen har infört en ny debiteringsmodell från och med 1 januari 2019 vilket innebär att debitering av bokade arbetspass nu sker automatiskt via boknings-systemet Time Care Pool.

Bemanningspoolen flyttade till nya lokaler som är anpassade för verksamheten vilket har haft en stor betydelse för arbetsmiljön.

Utbildningar i Time Care Pool samt Bemanningspoolens bemanningsrutiner har startats upp för nya chefer i förvaltningen för att skapa samsyn och därmed ett bättre samarbete.

Verksamheten har infört förarkort för alla medarbetare för att förhindra otillåten tankning av fordon.

Verksamheten har infört direktbokning av vikarier inom BoU vilket har inneburit en effektivare bokningsprocess. Detta planeras att införas även inom Socialförvaltningen under våren 2020

Verksamheten har haft återkommande informations-träffar med alla timanställda vikarier samt nätverksträffar med övriga bemanningspooler i Jämtlands län samt tagit bort telefontider för Bemanningspoolen för att öka tillgängligheten.

Bemanningspoolen har 1 procent högre sjukfrånvaro perioden januari-december 2019 jämfört med samma period 2018.

Individ- och familjeomsorgen

Antalet orosanmälningar avseende barn som riskerar att fara illa är fortsatt högt och har inneburit en hård belastning för verksamheten. Särskilt har ärenden gällande familjerätt ökat. 2017 var antalet ärenden 8 stycken (upplysningar och vårdnad/boende/umgänge) till att vara 35 stycken under 2019. Dessa utredningar är omfattande då det ingår att träffa alla inblandade, referenser, ha barnsamtal och göra hembesök hos alla.

Skyddsbedömning (som ska göras inom 24 timmar), och förhandsbedömning (som ska göras inom två veckor) har kunnat upprätthållas men utredningstiden (maximalt fyra månader) har inte helt utgått att upprätthållas och uppföljningar har fått nedprioriteras.

Under första halvåret eskalerade missbruket i 5-6 aktuella ärenden. Detta har bland annat resulterat i ett LVM men även andra behandlingsinsatser. Under senare delen av året har flertalet valt att lämna sin behandling. Detta är en oroväckande utveckling dels med anledning av deras låga ålder, under 25 år, och dels för att det i några fall finns egna barn. Motivationen att förändra sina liv ofta är väldigt låg.

Våld i nära relationer (VINR) fortsätter att öka, dels i spåren av fler invånare med annan kulturell syn på våld inom familjen och dels med anledning av den inverkan

som Metoo-rörelsen haft på samhället genom en lägre acceptans för våld inom den egna familjen och bättre upplyst kring den hjälp alla har rätt att få.

Verksamheten avseende Ensamkommande flyktigbarn fortsätter att minska och består numera endast av stödbonde då vårt sista HVB avvecklades hösten 2018. Under året har det inte anvisats någon ny ungdom till kommunen. Verksamheten minskar i takt med att de som är aktuella blir äldre och antingen avslutar eller avbryter sina gymnasiestudier. I juni månad var 21 ungdomar aktuella, med utgången av 2019 är 17 ungdomar aktuella.

IFO beviljades ekonomiska medel av Kommunstyrelsen för digitalisering av ekonomiskt bistånd. Syftet är att ge invånarna bättre service och samtidigt förbättrad arbetsmiljön för medarbetarna. Det långsiktiga målet är en effektivisering som kan skapa utrymme för det sociala arbetet och därmed öka förutsättningarna för självförsörjning vilket långsiktigt leder till lägre kostnader för kommunen. Den 21 oktober lanserade e-tjänsten för förstagångsansökan och fortsatt ansökan om ekonomiskt bistånd. Målet var att under första månaden skulle minst 35 procent söka via e-tjänst. Detta mål uppnåddes och i december ansökte 63,5 procent om fortsatt försörjningsstöd via e-tjänsten. 56 procent genomförde sin förstagångsansökan via e-tjänst. Detta får ses som ett mycket gott resultat.

Under året har IFO blivit en del av rapporteringssystemet LINK, mellan region och kommun. LINK bedöms på sikt bli ett bra och viktigt verktyg avseende att identifiera och initiera behov av samordnad individuell plan (SIP)

Den senare delen av året har till stor del präglats av Socialförvaltningens kärva ekonomiska läge där IFOs placeringskostnader har utgjort en stor del. Socialnämnden ålade Socialförvaltningen att ta fram besparingsförslag där minskning av antal tjänster inom Öppna enheten blev ett av förslagen. Processen har tagit mycket tid och energi vilket påverkat arbetet och arbetsmiljön inom hela IFO men främst inom Öppna enheten som varit ytterst drabbad. Det har även inneburit att Öppna enheten har tappat värdefull kompetens. Det som trots allt är positivt är att IFO trots ett tufft år lyckats upprätthålla en, efter omständigheterna, god arbetsmiljö med låg sjukfrånvaro samt förhållandevis låg personalomsättning.

Upplevd arbetsmiljö har i vissa avseende förbättrats inom de myndighetsutövande enheterna, särskilt avseende enheten Barn och Familj, där resultatet på medarbetarundersökning 2018 var under all kritik. Överbemanning när det varit som tuffast och hög närvaro av chefer/nära ledarskap ser vi har haft en positiv inverkan på detta.

IFO har 1 procent lägre sjukfrånvaro perioden januari-december 2019 jämfört med samma period 2018.

Daglig verksamhet spelar teater

Foto: Anneli Åsén

Arbete och Integration

Under 2019 har Arbete och Integration drivit en rad projekt;

- *Kompetenza*: Stort tvåårigt projekt som Tillväxtverket finansierar. Målet med projektet är att skraddarsy kompetensutveckling av nyanlända och arbetslösa för det privata näringslivet i kommunen.
- *Ineo*: Ettårigt projekt som Arbetsförmedlingen finansierar. Målet med projektet är att stötta människor i psykisk ohälsa och diffus funktionsnedsättning på vägen mot arbete. Projektslut sista september.
- *Växa tillsammans*: Ettårigt projekt som finansieras av Länsstyrelsen via så kallat § 37a medel. Målet är att framför allt föräldralediga ska få ett nätverk och språkträning. Kommunen samarbetar med Hej Främling. Under 2019 har projektet utökats med pappagrupper under andra halvåret.
- *TIA Aktiviteter*. Projekt finansierat av Länsstyrelsens medel för Tidiga Insatser för Asylsökande. Inom ramen för projektet har vi stöttat de asylsökande med aktiviteter, något som varit extra viktigt då de asylsökande tvångsflyttats från kommunen under halvåret i samband med Migrationsverkets avveckling.
- *Öppen Arena*: Stort projekt finansierat av Europeiska Socialfonden. Inom ramen för projektet utvecklar vi befintliga arbetsträningsarenor som till exempel Återbruket och startar nya som till exempel Bilservice. Projektslut sista september.
- *Boendesamordnare*: Projekt finansierat av Länsstyrelsen där vi stöttar hyresvärdar och nyanlända kopplat till allt som har med lägenhetsutmaningar att göra.

Arbete och Integration har startat upp en ny arbetsträningsarena – Bilservice som sköter service, besiktning, tvätt eller däckbyte för kommunens närmare 100 bilar.

Återbruket har genomgått en rejäl uppryckning och omstart med en mer affärsinriktad inriktning. Ett avtal med arbetsförmedlingen har gjorts om Förstärkt ArbetsTräning, där Arbete och Integration får en ersättning för varje dag en deltagare är på plats. En verksamhetsledare har tillsatts.

Arbete och Integration har tagit över helhetsansvaret för Feriepraktiken i Krokoms kommun.

Det pågår en omställning av personal som arbetat med mottagande av nyanlända, då denna målgrupp minskar.

Det pågår en omställning av lägenheter, där lägenhetskontrakt skrivs över på individer och lägenheter längre från centralorten som till exempel Föllinge och Ånge sägs upp.

Samtliga leasingmoduler som först använts som HVB-hem för ensamkommande och därefter som lägenheter för nyanlända har avvecklats. Mycket av arbetet med att tömma, rensa och återställa modulerna har gjorts av Arbete och Integration.

Den tidigare Integrationsenheten och tidigare Arbetsmarknadsenheten har flyttat ihop fysiskt i Crenadahuset under våren och ett antal kontorsrum har sagts upp.

Sex unga vuxna som fått uppehållstillstånd tack vare den så kallade gymnasielagen har efter nämndsbeslut erbjudits bostad i Krokoms kommun, via Arbete och Integrations försorg. Arbete och Integration har 6 procent högre sjukfrånvaro perioden januari-december 2019 jämfört med samma period 2018.

Kort om framtiden

Stab

Medicinskt ansvarig sjuksköterska samt kvalitetscontroller kommer under 2020 att genomföra tillsyn på flera områden inom Särskilt boende, Stöd och service samt Hemtjänsten (både egen regi och externa utförare). Vi kommer att implementera Trygg och säker hemma i syfte att ytterligare förbättra arbetet med att förebygga fallskador.

Samplanering har införts inom delar av förvaltningens 24/7-verksamheter under 2019. Detta arbete kommer att införas i fler verksamheter i syfte att optimera bemanningen samt få högre kontinuitet.

Den samverkan med KBAB, i form av fyra stående träffar per år, kommer att fortsätta under 2020. Dessa träffar har redan gett ett mycket gott resultat samt ett bättre samarbete.

För bygget av nytt särskilt boende i kommunen gäller planerat nämndbeslut om upphandlingsunderlaget under våren och därefter tilldelning under sommaren. Byggstart sker förhoppningsvis under hösten 2020.

Intresset för digital tillsyn ökar då allt fler brukare upptäcker fördelarna med att inte behöva bli störd av tillsynsbesök nattetid. Just nu finns 8 kameror i bruk och antalet ökar inom kort till 11 stycken.

Bistånd/hälsa och sjukvård

Under 2020 kommer verksamhetsområdet att fortsätta att utveckla det preventiva arbetet inom vård och omsorg.

Verksamhetsområdet kommer att fortsätta att utveckla samarbetet med Stöd och Service för att möjliggöra en hög kvalitet av stöd till våra kommuninvånare med funktionsvariationer.

Åtgärder för att bibehålla personal, sänka sjuktalet samt arbeta med arbetsgivarmärket kommer att vara i fokus under hela 2020.

Hemtjänst egen regi

Under 2020 kommer Hemtjänsten inledningsvis att fokusera på att ro i land en förändrad matdistribution oavsett om upphandlingarna med externa aktörer lyckas eller inte. Vi kommer dessutom att göra interna försök till att renodla servicetjänsterna städ och tvätt, främst i Krokoms Hemtjänst-område. Förhoppningen är att det ska öka kundnöjdheten och förbättra personalens arbetsmiljö samt påverka verksamhetens effektivitet och i förlängningen skapa underlag för eventuell upphandling av extern utförare. Syftet med detta är i första hand att renodla våra yrkesprofessioner i de geografiska områden där det är gynnsamt.

Planeringsfunktionen, enhetschefer och arbetsgrupperna kommer att jobba aktivt med att jobba i enlighet med Bemanningshandbokens intentioner om ökad delaktighet och effektivitet. En ambition är att synliggöra

den överkapacitet som ofta finns insprängd under dagarna men som i dagsläget inte blir riktigt tillgänglig för vare sig personal eller våra brukare. Genom att åskådliggöra tiden och öppna upp för idéer kring hur vi skulle kunna använda den, så tänker vi att det kommer att ge positiv inverkan även på effektiviteten.

Arbetet kring förbättrade lokaler för hemtjänstgrupperna i såväl Näliden som Offerdal kommer att få nytt fokus under det första halvåret.

Särskilt boende

Arbetet med att förändra antalet boendeplatser kommer att fortgå för att möta nuvarande och framtida behov. Att möta behoven, behålla och utveckla kvaliteten kommer vara en stor del av vårt arbete. Vi arbetar för att möta Socialstyrelsens riktlinjer Sätt ljus på natten samt förbättra och utveckla vårt anhörigstöd. Det innebär nya arbetssätt utifrån lagstiftning och rekommendationer samt nytt sätt att planera och följa upp våra insatser.

Solbacka kommer att moderniseras och få ett nytt digitalt larmsystem. Vi strävar också efter att införa ny teknik i våra boenden som ökar trygghet och kvalitet exempelvis via nattro-kamera och ett planeringsverktyg via smartphones.

Särskilt boende fortsätter att arbeta aktivt med att stimulera kompetensutveckling och med stöd av våra jobbambassadörer lyfta vårt viktiga arbete för att kunna rekrytera och behålla kompetent personal inom våra yrkesprofessioner.

Stöd och service

Stöd och service fortsätter sitt förändringsarbete under 2020 utifrån sin treåriga handlingsplan. Ett axplock av vad vi kommer prioritera under 2020 är:

- Hantera schemafrågan gällande verksamhetsområdet
- Införa husmöten på bred front
- Implementera nytt arbetssätt gällande träffar mellan boende/HSL-personal (Tårträffar)
- Fortsätta med att införa evidensbaserade metoder i hela verksamheten
- Göra en kompetens- och utvecklingsplan för hela LSS som ska ange vilka kompetensutvecklingsinsatser som krävs i vår verksamhet
- Jobba för att få till stånd fritidsaktiviteter under ordnade former.
- Genomföra en brukarrevision vid Daglig verksamhet

Bemanningspool

Större förändringar inom Bemanningsspoolen planeras i syfte att sänka förvaltningens kostnader. Den planerade förändringen innebär att 18 tillsvidareanställda barnskötare flyttas till BoU och att antalet tillsvidareanställda undersköterskor minskas från 24 till 10. Administratio-

nen minskas från 7,2 till 4,0 årstjänster. Den planerade förändringen innebär dessutom att Bemanningspoolen efter den planerade neddragningen flyttas och läggs under Hemtjänsten.

Flytten av Bemanningspoolen till Hemtjänsten innebär stora förändringar och en ökad arbetsbelastning för verksamheterna då det är en mer tidskrävande hantering av timanställda vikarier jämfört med fasta poolare. Det innebär även en ökad arbetsbelastning för att klara sommarvikariehanteringen. Vidare innebär en uppdelad administration minskade förutsättningar att hantera övertid, arbetstidslagen och övriga arbetsrättsliga regler vilket innebär försämrade anställningsvillkor för timanställda vikarier.

Det kan bli brist på vikarier med rätt kompetens och erfarenhet då endast 10 utbildade poolare ska täcka vid frånvaro på alla arbetsplatser inom förvaltningen och de flesta timanställda vikarierna saknar relevant utbildning.

En splittring av Bemanningspoolen och en uppdelning per förvaltning innebär även att man tappar stora samordningsvinster.

Individ- och familjeomsorg

I och med socialnämndens beslut i januari 2020 avseende att behålla Öppenvården i egen regi oförändrad kommer Individ- och familjeomsorgen att ha förutsättningar att arbeta att sänka placeringskostnader.

Arbetsituationen avseende utredning Barn och Familj har varit ansträngd och i fall bemanningen ej förstärks riskerar uppföljningar och aktivt arbete i ärendena bli lidande vilket ytterligare kommer bidra till negativ kostnadsutveckling.

Den 1 januari 2020 blir barnkonventionen lag. Detta stärker ytterligare barnets rätt i samhället vilket kommer att skärpa vårt, och kommunen i övrigt, uppdrag kring barnen.

Antalet anmälningar avseende barn och familj spås inte minska och både uppdraget kring våld i nära relation och spelmissbruk spås fortsatt att öka och därmed även antalet ärenden.

Antalet asylsökande och ensamkommande barn i kommunen kommer fortsatt att minska. Detta kommer fortsatt att ställa krav på verksamheten att anpassa sig samtidigt som det kommer att ställa krav på att upprätthålla kompetensen.

Det spås att Sverige går mot en lågkonjunktur och kostnaden för försörjningsstöd bedöms att öka. Samtidigt minskar Arbetsförmedlingen drastisk sin närvaro i kommunen och det finns en oro kring förutsättningarna att arbeta med de som är aktuella för försörjningsstöd. Vilka förutsättningar som Arbete och Integration framleddes kommer att ha för att bedriva sin verksamhet kommer att vara avgörande för hur vi lyckas med uppdraget.

Arbete och Integration

Vi börjar 2020 med neddragningar på integrationsområdet med en förväntning om färre nyanlända till kommunen. Inflyttning och utflyttning av personer under etableringen, samt antal som lämnat etableringen under året påverkar ekonomin mycket. Just nu väntar vi 10 anvisningar under året, i januari 2020 har vi information om 16 personer som kommer som anhöriginvandrare.

Nya projekt påverkar våra resultat positivt kopplat till att få fler människor i jobb och färre i försörjningsstöd men också vår egen finansiering av verksamheten. Detta gäller Samverkan till arbete (STA) och projekt Vägar till Arbete samt Boendesamordnare 2020. Medfinansieringen är en viktig budgetpost som är nödvändig i de flesta av våra aktuella projekt.

Utvecklingen av arbetsträningsarenor är en utmaning 2020 där hyreskostnaderna för Återbruket och finansiering av handledartjänster genom tjänsteförsäljning är viktiga frågor.

Från och februari kommer Arbete och Integration inte längre vara en egen verksamhet utan blir istället en enhet under Individ- och familjeomsorgen.

**Krokoms
kommun**
KROKOMEN TJÄLTE

Krokoms kommun | Offerdalsvägen 8, 835 80 Krokoms | Tel. 0640-161 00 | Fax 0640-161 05
krokoms.kommun@krokom.se | www.krokom.se